

женъ мжжъ — облѣченъ въ кожи. Мустацитѣ му били дълги до две педи, а отъ главата му висѣлъ перченъ, който свѣтѣлъ, като синъ пламъкъ. На гърба си носѣлъ лжкъ и рогъ съ стрели, а въ дѣсната си ржка държалъ огненъ мечъ.

— Отче Паисий, казалъ човѣкътъ.

Азъ съмъ Валарикъ, ханъ български.

Пратенъ съмъ отъ небето да ти разправа историята на славния ханъ Кубрата.

Седни и пиши, за да се запази това, което ще ти разкажа, на вѣчни времена !

Нощъ първа.

Преди много години нашето племе живѣеше между три голѣми рѣки на другия брѣгъ на Черното море.

По хубавитѣ росни полета на тази земя се ширѣха безбройнитѣ овчи и конски стада на българитѣ. Ала като черенъ облакъ врани, налетѣ откъмъ Азия едно грозно и свирепо племе, наречено *авари*. То нападна съ страшна сила, завладѣ българската земя и зароби българитѣ.

Настъпи черно робство. Не позволяваха аваритѣ никому да лови отъ изобилната вкусна риба на нашитѣ рѣки и, който посмѣеше да пристъпи тѣхната заповѣдъ, плащаше съ главата си.

Всички живѣеха въ неволя. Народътъ бѣше останалъ безъ водачи — повечето отъ тѣхъ бѣха избити въ войнитѣ съ аваритѣ, а други измрѣха въ робство, далечъ отъ родината си.

Живѣеше само едничкиятъ синъ на последния български ханъ — малкиятъ Кубратъ.

Никой отъ аваритѣ не знаеше за него, защото